

De Orgelvriend

Orgaan van de

Vereniging

Van

Orgelvrienden

58^e jaargang nummer 4

Inhoudsopgave

Mededelingen bestuur	1
Notulen vorige vergadering.....	3
Paul Kieviet.....	5
Wie was Carl Philipp Emanuel Bach?	6
Orgel Grote Kerk Tholen.....	8
Planning Seizoen 2013/2014	9

Mededelingen bestuur

Uitnodiging voor de Workshop van de VVO

D.V. 8 maart 2014 om 14.00 uur

De Grote of Onze Lieve Vrouwekerk te Tholen

Adres: Adres: Kerkplein 1, 4691 CE, Tholen

Nog maar net terug van de speelmiddag te Dordrecht mag ik alweer een nieuwe uitnodig uitsturen. Een Workshop rondom C.P.E. Bach in De Grote of Onze Lieve Vrouwekerk te Tholen.

Nog even terug naar de speelmiddag te Dordrecht. Heeft u ook zo genoten? We mogen terugkijken op een geslaagde middag met een prettig hoge opkomst! We zijn gastvrij ontvangen, bespeelden een bijzonder orgel en we hebben een breed repertoire aan muziek voorbij horen komen. Zie ook de notulen verderop in deze Orgelvriend.

De komende bijeenkomst betreft een workshop C.P.E Bach. We doen dit omdat het dit jaar 300 jaar geleden is dat deze componist werd geboren. Dit keer een bijzondere workshop die afwijkt van de reguliere aanpak. De redenen hiervoor liggen in het feit dat de muziek van C.P.E. Bach relatief onbekend is en daarnaast lastig te spelen. We willen daarom educatief en speelmiddag combineren.

Op dit moment staat ons de volgende aanpak voor ogen:

- Inleiding/ lezing op C.P.E. Bach door Paul Kieviet.
- Tijdens de lezing zal Auke Kieviet onderdelen muzikaal illustreren.
- In de kerk staat een klein maar mooi klinkend koororgel op een verdieping in het koor in een ruimte die afgesloten is van de kerk waar we in alle rust bij elkaar kunnen zijn.

- Uitvoeren van enkele werken van C.P.E. Bach door onder andere: Paul Kieviet, Auke Kieviet, Hans van Heemst en Liesbeth Steur.
- Uitvoeren van werken van C.P.E. Bach door overige leden van de vereniging (gaarne even opgeven aan de voorzitter).
- Mogelijkheid tot bespelen van het Van Dam orgel (overige orgelwerken).

Zoals we nu kunnen zien voeren we deze bijzondere workshop geheel uit in de kerk en in het koor

Neem wat muntgeld mee, want in de vergaderruimte staat een koffie automaat. Mogelijk is de kerk nog niet geheel op temperatuur. Met andere woorden neem warme kleding mee.

We hopen net zoals in Dordrecht weer op een mooie opkomst en zien uit naar een leerzame en leuke middag!

Namens het bestuur
Krijn Padmos

Tijdens de bijeenkomst van 8 maart zingen we psalm 47 vers 1 en 4

PSALM 47 Ionisch

Juicht, o volken, juicht, handklapt en betuigt
 onzen God uw vreugd, weest te zaâm verheugd,
 zingt des Hoogsten eer, buigt u voor Hem neer.
 Alles ducht Zijn kracht, alles vreest Zijn macht.
 Zijne majesteit maakt haar Heerlijkheid
 over 't rond der aard' wijd en zijd vermaard.

4 Zingt des *Hoogsten eer, opdat ieder leer*,
hoe Hij *heerst alom over 't heidendom*,
hoe Hij *van Zijn troon geeft Zijn rijksgeboôn*,
daar het *al voor bukt. Eed'len gans verrukt*,
nu hun *'t Godd'lijk licht straalt in 't aangezicht*,
delen *in ons lot, eren Abrams God*.

Notulen vorige vergadering

Verslag van de speelmiddag gehouden op zaterdag 1 februari 2014 in de Christelijk Gereformeerde kerk te Dordrecht.

Aanwezig: 32 leden en belangstellenden.

Afwezig met kennisgeving: D. van den Brink, G. Heystek, E. Gebraad, J.S. Huijser.

De ontvangst vindt plaats in een zaal van deze kerk. Dominee J.M.J. Kieviet heet, als gastheer van deze middag, de aanwezigen hartelijk welkom in de oudste stad van Zuid-Holland. Hij vertelt erg trots te zijn op deze monumentenstad en spreekt de hoop uit, dat er in deze kerk met elkaar een mooie orgelmiddag gehouden zal worden.

Opening: Vervolgens opent de voorzitter Krijn Padmos de vergadering met het lezen van Jesaja 12 en gaat voor in gebed. Vervolgens stelt hij de indeling van de middag vast.

Ingekomen stukken en mededelingen:

Maarten Vos deelt mee dat de orgelreis D.V. zal plaats vinden op zaterdag 31 mei. In de morgen wordt een bezoek gebracht aan de Grote kerk in Maassluis. In de middag volgt dan een bezoek aan de kerk in Maasland en tot slot wordt er gegeten bij een Chinees restaurant.

Krijn deelt mee, dat de nieuwe website gerealiseerd is. Hij bedankt Wim Visser en Hubert Wesdorp voor hun medewerking hieraan. Het adres luidt: www.orgelvrienden.nl.

Dit jaar hoopt de vereniging het orgelconcorso weer te houden; de commissie zal binnenkort een eerste vergadering houden.

In de Hervormde kerk in Tholen zal de workshop over C.Ph.E. Bach plaatsvinden. Paul Kieviet hoopt een lezing te geven over deze componist, waarbij een aantal leden muziekfragmenten van hem zullen spelen. Daarna zal er gelegenheid zijn voor de leden om de twee orgels in deze kerk te bespelen. De middag begint om 14.00 uur i.t.t. het eerder aangekondigde tijdstip.

Notulen vorige vergadering: Teus van Dieren vraagt een toelichting over het tijdelijke voorzitterschap van Krijn tijdens de jaarvergadering. Hans v. Heemst merkt op, dat de benaming Nederlands Hervormde kerk niet (meer) juist is. De naam zal aangepast worden.

Rondvraag: Geen van de aanwezigen maakt hier gebruik van.

Pauze: Na dit kort huishoudelijk gedeelte volgt de pauze, waarbij de echtgenote van Ds. Kieviet trakteert op heerlijke cake, die door haar zelf gebakken is.

In de kerk wordt psalm 30 vers 1 en 3 gezongen door de aanwezigen onder orgelbegeleiding van Riet Hoekman. De orgelbouwer dhr. J. v/den Heuvel, die deze middag ook aanwezig is, vertelt kort iets over de historie van het orgel. Bij de bouw ervan, nu een jaar geleden, is gekozen voor een romantisch orgel in de stijl van de kerk.

Paul Kieviet laat hierna in een improvisatie over psalm 146 het orgel in verschillende facetten horen. Veel van de aanwezigen spelen achtereenvolgens een muziekstuk op het fraai klinkende orgel (zie onderstaande lijst).

Sluiting: De voorzitter bedankt dominee Kieviet met zijn echtgenote en dhr. v/den Heuvel voor hun gastvrijheid en medewerking aan deze bijzonder geslaagde middag. De dominee bedankt de vereniging voor hun komst naar Dordrecht en het mooie orgelspel waarvan hij genoten heeft. Hij leest vervolgens enkele verzen uit psalm 84 en eindigt met dankgebed. Daarna worden ter afsluiting onder orgelbegeleiding van dhr. Kieviet sr. de verzen 1 en 6 van deze psalm door de aanwezigen gezongen, waarna iedereen weer huiswaarts keert.

Koos Don

Tjeerd de Geus is kort geleden lid geworden van onze vereniging.

Gespeelde werken	Componist	Organist
Psalm 4	Marco den Toom	Gerard Hoogmoed
Psalm 77	Eigen bewerking	Ad de Gans
Choralvarié "Veni Creator"	M. Duruflé	Hans v. Heemst/ Paul Kieviet
Hatikwa	Improvisatie	Ard v. d. Linden
"Vater unser im Himmelreich"	M. de Jongh	Ton v.d. Linden
Menuet, Musette en Menuet	J.S. Bach	Jowan Tanis
Praeludium	Ph. Chr. Harting	Tjeerd de Geus
De echo	Folk Dean	Joris Lugtenburg
Psalm 25	Trad.	Maarten Tanis
"Gott des Himmels und der Erden"	A. Hesse	Wim Visser
Het gebed des Heeren	Improvisatie	Auke Kieviet
Canzon octavi toni	Chr. Erbach	Maarten Vos
"Nun danket alle Gott"	J.S. Bach	Riet Hoekman
"Herr Gott dich loben alle wir"	J.L. Krebs	Kees Grinwis
Marcia Festiva	M.E. Bossi	Hubèrt Westdorp
"Ga niet alleen door 't leven"	J. Zwart	Hubèrt Westdorp
Psalm 42	Improvisatie	Dhr. Kieviet sr.
Cantilena	J. Rheinberger	Adrie v/d Rhee
Trumpet Voluntary	H. Purcell	Arjo Gouw
"Wer nur den lieben Gott lässt walten"	C.H. Rinck	Krijn Padmos

Paul Kieviet

Paul Kieviet begon zijn orgelstudie op 6-jarige leeftijd in Middelharnis bij Peet Wessels. Daarna werd hij vijf jaar lang onderwezen door Jan van Dijk, destijds organist van de Grote Kerk te Middelharnis.

Na diens vertrek waren Rinus Verhage en Piet Westhoeve zijn leermeesters. Vanaf 1981 zette hij zijn studie voort aan het Rotterdams conservatorium bij Arie J. Keijzer. Daar behaalde hij in 1985 zijn akte DM, stapte vervolgens over naar Bernard Winsemius en deed in 1989 UM. Studeerde tevens hoofdvak theorie der muziek bij Jan Kleinbussink en compositie bij Peter Jan Wagemans. Deed ook de studie kerkmuziek bij Barend Schuurman. Paul Kieviet is organist van de Hervormde Kerken te Middelharnis en Sommelsdijk.

Wie was Carl Philipp Emanuel Bach?

Op 8 maart hoop ik iets te vertellen over Carl Philipp Emanuel Bach (1714-1788). Dit jaar is het precies 300 jaar geleden dat hij werd geboren als tweede zoon van Johann Sebastian Bach en zijn vrouw Maria Barbara. Een bijzonder interessante componist! In dit stukje wil ik iets vertellen over zijn leven en werken. Op 8 maart hopen we wat dieper in te gaan op zijn muziek en de stijl waarin hij componeerde. Mooi onderwerp voor precies deze dag: "C.P.E." zag het levenslicht op... 8 maart 1714!

Carl Philipp Emanuel Bach heeft slechts één leermeester gehad, die hem tot in de finesses het muziekvak heeft bijgebracht. Dat was zijn vader, Johann Sebastian, die trouwens al zijn kinderen in de muziek onderwees. Johann Sebastian was behoorlijk trots op de muzikale gaven van zijn kinderen. Vandaar dat het ook heel eigenaardig is dat Carl Philipp Emanuel in eerste instantie een rechtenstudie begint, in Leipzig, en later ook in Frankfurt a/d Oder. Nog tijdens deze studie hield hij zich al bezig met het geven van muzieklessen en concerten. Ook componeerde hij al. Na het beëindigen van deze studie, in 1738, werd hij aangetrokken als klavecijnist in het pas opgerichte orkest van de toenmalige kroonprins Frederik van Pruisen, de latere koning Frederik II.

Deze was een groot muzikliefhebber en componeerde zelf ook. Het is overigens bekend dat Carl Philipp Emanuel een niet al te hoge dunk had van 's konings kwaliteiten als musicus. Het majesteitelijk fluitspel bleek, ondanks dat de vorst in de persoon van Johann Joachim Quantz een

eigen fluitleraar in dienst had, niet van dat niveau dat je van een koning wel zou verwachten. Ook de salariëring was maar heel mager. Het is al met al reden tot verwondering, dat Carl Philipp Emanuel het in zijn dienst tot 1767 wist uit te houden: Frederik was bovendien nog zeer eigenzinnig en een wat scheef groeiende verhouding tussen de koninklijke fluitist en diens geniale begeleider mag dan ook geen verbazing wekken.

De zeer eervolle benoeming tot muzikaal leider van de vijf hoofdkerken in Hamburg zal door Bach dan ook zeker als een bevrijding zijn ervaren. In deze functie volgde hij de beroemde Georg Philipp Telemann op. Hier kon hij zich optimaal ontplooiën. Veel kerkmuziek moest hij nu gaan componeren. Oratoria, cantates, kerkliederen, passionen, alles met het oog op de zondagse kerkdiensten. Hierin blijkt hij een echte zoon van zijn vader te zijn, die 27 jaar lang in Leipzig een dergelijke functie vervulde. Ook organiseerde hij in Hamburg veel openbare concerten: in het eerste jaar al twintig. Vele eigen werken werden hier uitgevoerd, zoals

symfonieën, soloconcerten en werken voor klavecimbel. De uitvoeringen zullen van een goed niveau zijn geweest, want hij beschikte hier over beroepsmusici. Ook valt dat aan de muziek zelf af te lezen, want de moeilijkheidsgraad daarvan geeft bij zijn komst in Hamburg opeens een stijging te zien! Hoewel hij allerlei werken schreef, voor allerlei instrumenten en bezettingen, toch ging zijn voorkeur duidelijk uit naar de toetsinstrumenten. In kleine ruimten bespeelde hij het clavichord, met zijn vibrato-effect en

uiterst fijnzinnige klank, in grotere ruimten het klavecimbel.

Als organisten mogen we ons gelukkig prijzen dat deze grote componist ons ook een (klein) aantal orgelwerken heeft nagelaten. Op 8 maart hoop ik iets meer te vertellen over de stijl van deze stukken, in de hoop dat jullie met mij een klein beetje begrijpen dat hij werkelijk een unieke componist was, met een heel persoonlijke stijl. Dit laatste mag je zien als bewijs dat hij een grote muzikale persoonlijkheid was. Wanneer je vader een overweldigend groot genie is, is dat misschien wel niet vanzelfsprekend... Graag nodig ik iedereen die iets van C.P.E. Bach speelt, dat te doen op het prachtige Van Dam-orgel in de Thoolse Grote Kerk. Gezien de relatieve onbekendheid van zijn werk zal het dit keer een bijzondere workshop zijn.

Orgel Grote Kerk Tholen

Disposite van Dam orgel

Hoofdwerk	Rugwerk	Bovenwerk	Pedaal
Bourdon 16	Prestant 8	Fluit dolce 8	Subbas 16
Prestant 8	Holpijp 8	Viola di Gamba 8	Prestant 8
Holpijp 8	Octaaf 4	Viola 4	Gedekt 8
Octaaf 4	Fluit d' Amour 4	Speelfluit 2	Octaaf 4
Quint 3	Nasard 3	Dulciaan8	Bazuin 16
Octaaf 2	Octaaf 2	Tremulant	Trompet 8
Mixtuur 4-6 st	Siflet 1		
Cornet 3 st	Carillon II D		
Trompet 8	Trompet 8		
	Tremulant		

Het "van Dam" orgel

Het orgel in de Grote Kerk te Tholen is oorspronkelijk afkomstig uit de Galileërkerk te Leeuwarden. Deze kerk werd in 1940 afgebroken vanwege plannen voor een nieuw kerkgebouw op dezelfde plaats. Sinds 1951 staat het orgel in Tholen.

Het orgel van Tholen is samengevat een in eredienst en concert, bijvoorbeeld in muziek van Bach, Mendelssohn en de degelijke Nederlandse koraalromantiek van een Bastiaans, de Lange en Litzau, breed inzetbaar instrument met een waardige orgelklank. Enerzijds staat het instrument vast in de klassiek-Friese traditie van een Lambertus van Dam; anderzijds zijn al diverse elementen van de Duitse Frühromantik; waarneembaar.

Lees meer op www.hgtholen.nl

Planning Seizoen 2013/2014

Hieronder vindt u de concept planning voor het komende VVO-seizoen 2013-2014. We schrijven hier conceptplanning, omdat we op dit moment druk bezig zijn met het vastleggen van de workshopleiders en afspraken te maken met de kerken waar de beoogde speelmiddagen plaatsvinden.

In iedere orgelvriend zal een update van de planning worden gegeven zoals u inmiddels van ons gewend bent. We hopen op een goede opkomst. Uiteraard geldt voor alle data: Deo Volente.

12 oktober	Jaarvergadering en speelmiddag Herv. kerk Oude-Tonge
23 november	Orgelmiddag rondom Krebs te Dirksland, aanvang 13.30
1 februari	Speelmiddag vd Heuvelorgel Chr. Geref. Kerk Dordrecht
8 maart	Workshop over C.Ph.E. Bach in de Grote Kerk te Tholen o.l.v. Paul Kieviet 14.00 uur aanvang 17.00 uur sluiting
5 april	Speelmiddag Oud Beyerland Bethabara kerk
31 mei	Orgelreis naar Maassluis en Maasland

EMAIL

Voor een vlotte communicatie met de leden is het fijn om uw email adres te hebben.

Hebben we uw email adres nog niet, of is dit onlangs gewijzigd, dan graag deze mailen aan de redactie: riethoekman@hotmail.com

Bvbd, de redactie

